

ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ

Комітет з питань цифрової трансформації

01008, м.Київ-8, вул. М. Грушевського, 5, тел.: (044) 255-26-09

ВИСНОВОК

до проектів Законів:

**про економічний паспорт
(реєстр. № 6394 від 06.12.2021 р.),**

**про систему фінансової підтримки майбутніх поколінь
(реєстр. № 6394-1 від 21.12.2021 р.),**

**про економічний паспорт
(реєстр. № 6394-2 від 22.12.2021 р.),**

**про економічний паспорт юного українця
(реєстр. № 6394-3 від 22.12.2021 р.)**

Комітет Верховної Ради України з питань цифрової трансформації на своєму засіданні 26 січня 2022 року (протокол № 63) розглянув проекти Законів: про економічний паспорт (реєстр. № 6394 від 06.12.2021 р.) поданий Президентом України; про систему фінансової підтримки майбутніх поколінь (реєстр. № 6394-1 від 21.12.2021 р.) поданий народними депутатами України Южаніною Н. П., Геращенко І. В., Іоновою М. М. та іншими; про економічний паспорт (реєстр. № 6394-2 від 22.12.2021 р.) поданий народним депутатом України Цимбалюком М. М.; про економічний паспорт юного українця (реєстр. № 6394-3 від 22.12.2021 р.) поданий народними депутатами України Королевською Н. Ю., Солодом Ю. В., Гнатенком В. С. та Морозом В. В.

В межах предметів відання Комітету щодо запропонованих законодавчих змін зазначаємо наступне.

Законопроекти розроблені з метою підвищення економічного рівня життя громадян України, припинення відтоку українців за кордон, формування ефективної системи соціального захисту населення шляхом створення Фонду, який буде

здійснювати накопичення державних внесків на користь учасників Фонду з подальшим інвестуванням активів.

Накопичення, зберігання та використання інформації про збір та ведення обліку державних внесків здійснюється у Єдиному соціальному реєстрі. Адміністратор Єдиного соціального реєстру визначається Кабінетом Міністрів України та діє на підставі положення, затвердженого Кабінетом Міністрів України.

Головне науково-експертне управління Апарату Верховної Ради України у своїх висновках висловлює зауваження до законопроекту.

Міністерство цифрової трансформації України своїм листом висловлює такі зауваження та пропозиції до проекту Закону про економічний паспорт (реєстр. № 6394 від 06.12.2021 р.) поданого Президентом України:

1. Верховною Радою України 16 грудня 2020 року прийнято Закон України «Про електронні комунікації», який набирає чинності з 01 січня 2022 року, пунктом 3 розділу XIX «Прикінцеві та перехідні положення» якого внесено зміни до деяких законодавчих актів України, зокрема в частині термінології, яка використовується в них.

Враховуючи викладене, понятійний апарат, що використовується в законопроекті, потребує приведення у відповідність до вищезазначених вимог, в частині використання терміну «інформаційно-телекомунікаційна система», «засоби телекомунікаційного зв'язку» зважаючи на те, що в Законі України «Про електронні комунікації» використовуються терміни «інформаційно комунікаційна система», «технічні засоби електронних комунікацій».

2. Відповідно до частини восьмої статті 8 законопроекту для участі в конкурсному відборі претендент особисто подає та/або надсилає електронною поштою разом із заявою, зокрема, копію документа, що посвідчує особу, копію трудової книжки (за наявності) або документів, що підтверджують наявність досвіду роботи, копію документа про вищу освіту.

Разом з тим слід зазначити, що статтею 141 Закону України «Про Єдиний державний демографічний реєстр та документи, що підтверджують громадянство України, посвідчують особу чи її спеціальний статус» передбачено, що е-паспорт і е-паспорт для виїзду за кордон формуються за бажанням особи, на ім'я якої оформлено паспорт громадянина України у формі картки або паспорт громадянина України для виїзду за кордон, оформлені із застосуванням засобів Єдиного державного демографічного реєстру (далі – Реєстр), та використовуються на території України для посвідчення особи та підтвердження громадянства, надання адміністративних та інших послуг, крім випадків, передбачених частиною третьою цієї статті. Е-паспорт і е-паспорт для виїзду за кордон пред'являються особою замість та без додаткового пред'явлення паспорта громадянина України, паспорта громадянина України для виїзду за кордон, документів (відомостей, даних) про реєстраційний номер облікової

картки платника податків, про місце проживання. Електронні копії е-паспорта і е-паспорта для виїзду за кордон можуть подаватися та застосовуватися у таких самих випадках, коли законодавством передбачено подання та застосування копій паспорта громадянина України, паспорта громадянина України для виїзду за кордон.

Водночас, статтею 74 Закону України «Про освіту» врегульовано питання щодо Єдиної державної електронної бази з питань освіти.

Так, відповідно до частини другої статті 74 Закону України «Про освіту» обов'язковими складовими Єдиної державної електронної бази з питань освіти є Реєстр суб'єктів освітньої діяльності, Реєстр здобувачів освіти, Реєстр документів про освіту, Реєстр сертифікатів зовнішнього незалежного оцінювання, Реєстр студентських (учнівських) квитків, Реєстр педагогічних працівників, Реєстр сертифікатів педагогічних працівників. Перелік та обсяг відомостей, що містять реєстри, та порядок їх ведення встановлюються центральним органом виконавчої влади у сфері освіти і науки.

При цьому, згідно із пунктом 5 розділу III Положення про Єдину державну електронну базу з питань освіти, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 08 червня 2018 р. № 620, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 05 жовтня 2018 р. за № 1132/32584 (далі – Положення про ЄДЕБО), з метою обміну інформацією Єдина державна електронна база з питань освіти (далі – ЄДЕБО) взаємодіє з Єдиним державним демографічним реєстром, Єдиним державним реєстром юридичних осіб, фізичних осіб - підприємців та громадських формувань, Державним реєстром речових прав на нерухоме майно, Державним реєстром загальнообов'язкового державного соціального страхування, інформаційно-виробничою системою інформаційного та документарного забезпечення установ та громадян України в галузі освіти та іншими автоматизованими системами й інформаційними ресурсами як розпорядника ЄДЕБО, так й інших юридичних осіб у випадках та порядку, визначених законодавством.

Обмін інформацією ЄДЕБО з державними електронними інформаційними ресурсами здійснюється, зокрема, через систему електронної взаємодії державних електронних інформаційних ресурсів, усі складові якої мають комплексну систему захисту інформації з підтвердженою відповідністю, крім випадків, визначених законом.

Підпунктом 3 пункту 6 розділу III Положення про ЄДЕБО визначено, що до ЄДЕБО вносяться такі дані про фізичних осіб щодо власників документів про освіту (наукові ступені та вчені звання) – прізвище, ім'я, по батькові (за наявності); дата народження; тип, серія (за наявності), номер, ким і коли виданий документ, що посвідчує особу (для особи, якій не виповнилось 14 років - свідоцтво про народження; для особи, яка звернулася із заявою про визнання біженцем або особою, яка потребує додаткового захисту, і не має документів, що посвідчують особу - довідка про звернення за захистом в Україні); реєстраційний номер облікової картки платника

податків (за наявності); унікальний номер запису в Єдиному державному демографічному реєстрі (за наявності); стать; серія, номер, ким і коли виданий документ про освіту (науковий ступінь) особи з інформацією про здобуті нею рівень (освітньо-кваліфікаційний (кваліфікаційний) рівень), ступінь освіти, професію, спеціальність та спеціалізацію (у деяких випадках зазначаються напрям підготовки, освітня програма, професійна кваліфікація); серія, номер, ким і коли виданий документ про вчене звання з інформацією про повне найменування закладу вищої освіти (наукової установи), рішенням вченої ради якого (якої) і яке саме присвоєно вчене звання.

Також відповідно до статті 48 Кодексу законів про працю України облік трудової діяльності працівника здійснюється в електронній формі в реєстрі застрахованих осіб Державного реєстру загальнообов'язкового державного соціального страхування у порядку, визначеному Законом України «Про збір та облік єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування».

Разом з тим пунктом 5 частини другої статті 9 Закону України «Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування» Фонд соціального страхування України (далі – Фонд) та його робочі органи відповідно до покладених на них завдань здійснюють обмін інформацією з центральними органами виконавчої влади, що забезпечують формування державної політики у сфері соціального захисту населення, реалізації державної податкової політики та з адміністрування єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування, Пенсійним фондом України для виконання Фондом покладених на нього функцій і завдань, визначених законодавством України.

Так, відповідно до пункту 1 частини першої статті 1 Закону України «Про збір та облік єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування» (далі – Закон) державний реєстр загальнообов'язкового державного соціального страхування (далі – Державний реєстр) – організаційно технічна система, призначена для накопичення, зберігання та використання інформації про збір та ведення обліку єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування, його платників та застрахованих осіб, що складається з реєстру страхувальників та реєстру застрахованих осіб.

Відповідно до частини першої статті 18 Закону джерелами формування Реєстру є відомості, що надходять до центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну податкову політику, державну політику з адміністрування єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування, та Пенсійного фонду від, зокрема, платників єдиного внеску.

Платниками єдиного внеску є роботодавці, зокрема підприємства, установи та організації, інші юридичні особи, утворені відповідно до законодавства України, незалежно від форми власності, виду діяльності та господарювання, які використовують працю фізичних осіб на умовах трудового договору (контракту) або

на інших умовах, передбачених законодавством, чи за цивільно-правовими договорами (пункт 1 частини першої статті 4 Закону).

При цьому відповідно до абзаців другого, третього частини першої статті 20 Закону реєстр застрахованих осіб складається з електронних облікових карток застрахованих осіб, до яких включаються відомості про застрахованих осіб, інформація про набуття та реалізацію ними прав на одержання страхових виплат за всіма видами загальнообов'язкового державного соціального страхування та інформація про виплати за всіма видами загальнообов'язкового державного соціального страхування.

Так, відповідно до частини четвертої статті 20 Закону на кожну застраховану особу заводиться персональна електронна облікова картка, до якої включаються відомості, зокрема:

прізвище, ім'я та по батькові на поточний момент;

унікальний номер запису в Єдиному державному демографічному реєстрі та серія (за наявності), номер і назва документа, що його посвідчує; документ, що посвідчує особу та підтверджує громадянство, документ, що посвідчує особу іноземця або особу без громадянства (паспорт громадянина України, посвідка на постійне проживання або посвідка на тимчасове проживання); відомості про смерть, визнання фізичної особи безвісно відсутньою,

оголошення фізичної особи померлою; реєстраційний номер облікової картки платника податків (крім осіб, які через свої релігійні переконання відмовляються від прийняття реєстраційного номера облікової картки платника податків та офіційно повідомили про це відповідний контролюючий орган і мають відмітку в паспорті громадянина України, для яких зазначаються серія (за наявності) та номер документа, що посвідчує особу, з індексом: для осіб з паспортом громадянина України у формі книжечки «БК», для осіб з паспортом громадянина України у формі картки – «Р», для іноземців та осіб без громадянства, які працювали на території України і не мали реєстраційного номера облікової картки платника податків, – «F»); відомості про трудову діяльність (про прийняття на роботу, присвоєння, зміну, позбавлення розряду, рангу, класу, звання, категорії, проходження стажування, переведення на іншу роботу, підстави звільнення).

Реєстр застрахованих осіб формує та веде Пенсійний фонд, користувачами цього реєстру є податкові органи та фонди загальнообов'язкового державного соціального страхування (абзац третій частини першої статті 20 Закону).

Враховуючи викладене, пропонується у законопроекті передбачити можливість подачі зазначених документів в електронній формі, а також виключити необхідність подання документів, отримання відомостей щодо яких можливо в державних електронних інформаційних ресурсах, та забезпечити можливість

отримання таких відомостей в порядку інформаційної взаємодії державних електронних інформаційних ресурсів.

3. Частиною восьмою статті 8 законопроекту передбачено подання претендентом для участі в конкурсному відборі, зокрема згоди на обробку персональних даних.

Також, щодо визначення належної підстави для обробки персональних даних претендентів, слід зазначити таке.

Статтею 32 Конституції України передбачено, що ніхто не може зазнавати втручання в його особисте і сімейне життя, крім випадків, передбачених Конституцією України. Не допускається збирання, зберігання, використання та поширення конфіденційної інформації про особу без її згоди, крім випадків, визначених законом, і лише в інтересах національної безпеки, економічного добробуту та прав людини.

Правові відносини, пов'язані з захистом і обробкою персональних даних, регулює Закон України «Про захист персональних даних» (далі – Закон), який спрямований на захист основоположних прав і свобод людини і громадянина, зокрема права на невтручання в особисте життя у зв'язку з обробкою персональних даних.

Вичерпний перелік підстав для обробки персональних даних передбачено статтею 11 Закону, пунктом 1 частини першої якої визначено згоду суб'єкта персональних даних на обробку його персональних даних як одну із підстав, передбачених зазначеною статтею.

При цьому пунктом 2 частини першої статті 11 Закону визначено підставою для обробки персональних даних дозвіл на обробку персональних даних, наданий володільцю персональних даних відповідно до закону виключно для здійснення його повноважень.

Також підпунктом 2.7 пункту 2 Типового порядку обробки персональних даних, затвердженого наказом Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини від 08 січня 2014 року № 1/02-14, передбачено, що обробка персональних даних здійснюється володільцем персональних даних лише за згодою суб'єкта персональних даних, за винятком тих випадків, коли така згода не вимагається Законом.

Тобто, згода суб'єкта персональних даних є лише однією із шести підстав для обробки персональних даних, передбачених статтею 11 Закону, і за наявності підстав, визначених пунктами 2 – 6 частини першої зазначеної статті, обробка персональних даних здійснюється без такої згоди.

Враховуючи викладене, а також зважаючи на положення частини другої статті 19 Конституції України, згідно з якою органи державної влади та органи місцевого самоврядування, їх посадові особи зобов'язані діяти лише на підставі, в межах

повноважень та у спосіб, що передбачені Конституцією та законами України, право державних органів та установ на обробку персональних даних визначається законом в межах, що необхідні для виконання наданих ним повноважень, і є достатньою підставою для обробки персональних, а тому не залежить від надання чи не надання згоди суб'єкта персональних даних.

Разом з тим абзацом четвертим статті 2 Закону визначено, що згода суб'єкта персональних даних – добровільне волевиявлення фізичної особи (за умови її поінформованості) щодо надання дозволу на обробку її персональних даних відповідно до сформульованої мети їх обробки, висловлене у письмовій формі або у формі, що дає змогу зробити висновок про надання згоди.

Права суб'єкта персональних даних визначено статтею 8 Закону, згідно з пунктами 1, 2, 5, 6, 11 частини другої якої суб'єкт персональних даних має право: знати про джерела збирання, місцезнаходження своїх персональних даних, мету їх обробки, місцезнаходження або місце проживання (перебування) володільця чи розпорядника персональних даних або дати відповідне доручення щодо отримання цієї інформації уповноваженим ним особам, крім випадків, встановлених законом; отримувати інформацію про умови надання доступу до персональних даних, зокрема інформацію про третіх осіб, яким передаються його персональні дані; пред'являти вмотивовану вимогу володільцю персональних даних із запереченням проти обробки своїх персональних даних; пред'являти вмотивовану вимогу щодо зміни або знищення своїх персональних даних будь-яким володільцем та розпорядником персональних даних, якщо ці дані обробляються незаконно чи є недостовірними; відкликати згоду на обробку персональних даних.

Зважаючи на основні умови згоди суб'єкта персональних даних – добровільність надання (можливість суб'єктом персональних даних відмовитись від надання згоди, відкликати її чи заперечити проти обробки персональних даних) та поінформованість (права суб'єкта 8 персональних даних на отримання достовірної інформації про мету, розпорядника, осіб, яким можуть передаватись персональні дані та інші права, визначені Законом), а також враховуючи те, що у разі відбирання згоди на обробку персональних даних державними органами, у зв'язку з виконанням покладених на них повноважень, створюються умови, за яких від надання особою такої згоди залежить реалізація їх прав, згода суб'єкта персональних даних на обробку персональних даних державними органами не може визначатися як підстава обробки персональних даних і, відповідно, обробка персональних даних повинна здійснюватись на інших підставах, передбачених Законом.

Враховуючи викладене, пропонується абзац четвертий частини восьмої статті 8 законопроекту виключити.

4. Частиною десятою статті 46 законопроекту передбачено, що адміністратор Єдиного соціального реєстру, адміністратор Фонду зобов'язані інформувати учасників Фонду про можливі види виплат, що фінансуються за рахунок коштів

Фонду, шляхом розміщення інформації на своїх офіційних веб-сайтах та надсилання такої інформації учаснику заздалегідь у паперовому чи електронному вигляді або надання під час його особистого звернення.

Згідно із частиною першою статті 10 Закону України «Про електронні документи та електронний документообіг» відправлення та передавання електронних документів здійснюються автором або посередником в електронній формі за допомогою засобів інформаційних, телекомунікаційних, інформаційно телекомунікаційних систем або шляхом відправлення електронних носіїв, на яких записано цей документ.

У зв'язку з цим пропонується у частині десятій статті 46 законопроекту слова «паперовому чи електронному вигляді» замінити словами «паперовій чи електронній формі».

Народні депутати України - члени Комітету під час обговорення законопроекту зазначили про доцільність врахування пропозицій Міністерства цифрової трансформації України до проекту Закону про економічний паспорт (реєстр. № 6394 від 06.12.2021 р.) поданого Президентом України і зауважили, що слушні положення альтернативних законопроектів (реєстр. №№ 6394-1, 6394-2, 6394-3) можуть бути враховані при опрацюванні проекту Закону про економічний паспорт (реєстр. № 6394).

Враховуючи зазначене, за результатами обговорення Комітет **ухвалив:**

1. Рекомендувати Верховній Раді України прийняти за онову проект Закону про економічний паспорт (реєстр. № 6394) поданий Президентом України, з врахуванням пропозицій висловлених Міністерством цифрової трансформації України.
2. Врахувати слушні положення альтернативних законопроектів (реєстр. №№ 6394-1, 6394-2, 6394-3) при опрацюванні проекту Закону про економічний паспорт (реєстр. № 6394).
3. Направити висновок Комітету про розгляд зазначених законопроектів до Комітету Верховної Ради України з питань фінансів, податкової та митної політики.

Голова Комітету

М. Крячко

ЕАС ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

Підписувач: Крячко Михайло Валерійович
Сертифікат: 58E2D9E7F900307B04000000235A2F00530F9200
Дійсний до: 15.03.2023 0:00:00

Апарат Верховної Ради України
№ 04-33/18-2022/24347 від 28.01.2022

816025